

Диференціальна психологія та психодіагностика

Кредити та кількість годин:

денна форма 5 кредитів ECTS; 150 годин: 30 лекційних, 42 практичних, 2 консультації, 76 самостійна робота; екзамен

заочна форма 5 кредитів ECTS; 150 годин: 6 лекційних, 8 практичних, 136 самостійна робота; екзамен

I. Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Диференціальна психологія та психодіагностика» складається з двох змістових блоків (модулів): 1) диференціальна психологія; 2) психодіагностика. У процесі вивчення навчальної дисципліни «Диференціальна психологія та психодіагностика» студенти розглядають різні підходи до узагальнених індивідуальних характеристик людини: типів темпераменту і особистості, особливостей прояву властивостей нервової системи, індивідуальних відмінностей у поведінці, ефективності діяльності людини залежно від її індивідуальних особливостей. Також під час вивчення курсу висвітлюють питання співвіднесення між собою різних характеристик особистості.

Цей курс розроблено з метою розкриття тих питань діагностики, які безпосередньо пов'язані з теорією і практикою розробки методик для психологічного тестування. Зокрема, студенти ґрунтовно знайомляться з:

- історією виникнення знаменитих, взірцевих психологічних тестів та шляхом, яким пройшли автори під час їх розробки;
- ознаками, якими повинен відповідати психологічний тест, результати якого можна перевірити;
- мистецтвом прицільно задавати запитання, розробляти завдання, складати інструкції та емпірично перевіряти, актуальність та доцільність документації;
- процедурою адаптації розробленого тесту чи опитувальника до нової категорії досліджуваних;
- особливостями конструювання та застосування проєктивних методик для оцінки особистості;
- математико-статистичними методами, що дозволяють вивчити об'єктивність, точність, достовірність будь-якої психодіагностичної розробки.

Найбільш цінним елементом курсу, що передбачено програмою є можливість студентів спробувати себе у створенні справжнього психологічного тесту чи опитувальника.

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни: 1) сформувати у студентів уявлення про сучасні підходи до розуміння природи індивідуально-психологічних відмінностей; знання про чинники та закономірності прояву цих відмінностей; вміння використовувати набуті знання у практичній діяльності психолога; 2) сформувати у студентів чітке й глибоке розуміння теоретичних та практичних аспектів конструювання й застосування психологічних тестів.

Завдання навчальної дисципліни – розвинути та набути такі компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

- ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК9. Здатність працювати в команді.
- СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
- СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.
- СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (в тому числі, в контексті організації заходів раннього втручання).
- СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
- СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.
- СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.
- СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
- СК13. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

III. Результати навчання

Здобувачі освіти оволодіють такими програмними результатами:

- ПР1.Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
- ПР2.Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
- ПР3.Здійснювати пошук інформації з різних джерел (у тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій) для вирішення професійних завдань.
- ПР4.Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.
- ПР5.Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.
- ПР6.Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.
- ПР7.Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.
- ПР8.Презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефахівців.
- ПР10.Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника; володіти культурою спілкування, його формами, способами; уміти використовувати принципи професійного спілкування на рівні сучасної української літературної мови; спілкуватися іноземною мовою для здійснення професійної і міжособистісної комунікації.
- ПР15.Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності; дотримуватися у своїй діяльності сучасних принципів толерантності, діалогу і співробітництва.
- ПР18.Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№	Тема дисципліни
1	Вступ до дисципліни. Предмет, історія розвитку й основні напрями диференційної психології.
2	Природа людської індивідуальності: організм, людина, особистість, індивід, індивідуальність.
3	Темперамент як інтеграційна основа індивідуальності.
4	Диференціація характеру. Особистість і характер: типологічний підхід.

5	Когнітивні стилі. Сильові особливості індивідуальності.
6	Диференціальна психологія статі.
7	Психологія вікових відмінностей.
8	Диференціально-психологічні характеристики здібностей та інтелекту.
9	Змістовні характеристики індивідуальності: психологія особистісних рис
10	Професійна диференціація
11	Психодіагностика як галузь психології. Обговорення положень навчальної програми дисципліни.
12	Тест як основний інструмент психолога-діагноста. Сучасні виклики у застосуванні та розробці психологічних тестів
13	Етичні та соціальні аспекти тестування
14	Основні характеристики ефективних психологічних тестів
15	Інтелект людини як предмет психологічного дослідження.
16	Детермінанти інтелектуального статусу людини
17	Моделі інтелекту в психодіагностиці
18	Розробка завдань для тестів інтелекту, спеціальних здібностей та досягнень.
19	Підходи до конструювання особистісних опитувальників. Проблема достовірності особистісних опитувальників
20	Особливості застосування та розробки проєктивних методик в психодіагностиці
21	Розробка теоретичного конструкту. Специфікація тесту
22	Формулювання завдань для особистісних опитувальників
23	Особливості оцінювання та відбору завдань тесту
24	Особливості вивчення надійності й валідності як запоруки ефективності психологічного тесту. Стандартизація тестів

